

บทคัดย่อ

การศึกษาชีวิตคนไร้สัญชาติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบริบทของคนไร้สัญชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันประกอบไปด้วย จังหวัด ยะลา นราธิวาส และปัตตานี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีพรมแดนติดกับประเทศมาเลเซีย ดังนั้น กลุ่มคนเหล่านี้จึงเป็นกลุ่มคนเชื้อสายมลายูที่ยังไม่มีสัญชาติ หรือที่เรียกว่า มลายูไร้สัญชาติ ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษา 1) สาเหตุและเงื่อนไขของการเป็นคนไร้สัญชาติ 2) ศึกษาผลกระทบในชีวิตประจำวันของการตกเป็นไร้สัญชาติ ปัญหา และอุปสรรคในชีวิตประจำวัน ตลอดจนทำความเข้าใจว่าคนไร้สัญชาติเหล่านั้นสามารถอาศัยอยู่ในสังคมและชุมชนอย่างไรภายใต้เงื่อนไขของการเป็นคนไร้สัญชาติ 3) เพื่อศึกษาแนวทางที่ส่งเสริมให้คนไร้สัญชาติเข้าสู่กระบวนการเป็นผู้มีสัญชาติอย่างถูกต้อง โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นคนไร้สัญชาติ คนไร้รัฐและคนไร้เอกสารพิสูจน์ทราบตัวบุคคล ประกอบกับการสัมภาษณ์กลุ่มคนไร้สัญชาติและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลของการศึกษาพบว่า สาเหตุหลักของการตกเป็นคนไร้สัญชาติ คือ การไม่ได้มีการจดทะเบียนเกิด ด้วยเหตุผลหลักๆ คือ มีการคลอดบุตรในประเทศมาเลเซีย และกลัวการถูกดำเนินคดีทางกฎหมาย เนื่องจากเป็นแรงงานผิดกฎหมายและมีข้อจำกัดในชีวิต เช่น ไม่รู้ว่าต้องดำเนินการอย่างไร ภาษา และค่าใช้จ่าย เป็นต้น ทำให้ไม่สามารถแจ้งเกิดแก่บุตรได้ ส่วนคุณภาพชีวิตของคนไร้สัญชาติ นั้น คือไม่สามารถใช้สิทธิได้อย่างที่คนทั่วไปสามารถใช้ได้ เช่น สิทธิทางการศึกษา สิทธิที่จะได้รับสิทธิประโยชน์จากนโยบายของรัฐ สิทธิด้านการรักษาพยาบาล และสิทธิที่จะไปไหนมาไหนได้อย่างอิสระ เป็นต้น ข้อเสนอแนะ ภาครัฐและเจ้าหน้าที่ต้องมีมาตรการและวิธีการที่ชัดเจนในการช่วยเหลือคนไร้สัญชาติ ทั้งในด้านการดำเนินการขอสัญชาติ การศึกษา การรักษาพยาบาล

คำสำคัญ : มลายู , มลายูไร้สัญชาติ, จังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

In three Southern border provinces of Thailand, Narathiwat, Yala and Pattani which Melayu population is most majority, there still are Melayu nationalityless persons. This study aims: 1) to examine the causes of the nationalityless; 2) to study the life quality, the impact and conditions of becoming nationalityless persons; and 3) to study the approaches turning nationalityless persons to have nationality. This study combines the documentary research and interview as the methodology.

The study finds that the main cause of becoming nationalityless persons is the undocumented of birth certification. Hence, this leads to ungranted citizenship status. Moreover, as the illegal worker in Malaysia, parents of undocumented children found life difficulties such as lack of the knowledge of birth certified procedures; the limitation of Malaysian language skills; and the shortage of money. The study also finds that the nationalityless persons have lack of life quality even the basic of human rights such as right to the education, right to the medical care. To solve this problem, this study proposes government agencies to set the process and measures to unsolved the nationalityless persons issue.

Keywords: Melayu; Nationalityless persons; Southern border provinces